

**Działania Służby Celnej
zabawki**

W 2015 r. Służba Celna kontynuuje działania w ramach nadzoru rynku. Sektorowe obszary działań organów Służby Celnej uzależnione są zarówno od priorytetów określonych przez poszczególne organy nadzoru rynku, jak również charakterystyki obrotu towarowego. Planowane jest szersze zaangażowanie laboratoriów celnych do badania wybranych grup wyrobów, przede wszystkim zabawek. Wynika to faktu, iż analiza nieprawidłowości stwierdzonych w 2014 r. dotyczących przesyłek zabawek wykazała prawie 40% wzrost liczby zabawek, które zostały zakwestionowane przez organy celne przed dopuszczeniem ich do swobodnego obrotu.

W okresie od października do grudnia 2014 r. w laboratoriach celnych w Przemyślu i w Warszawie przebadane zostały próbki kolorowych zestawów zabawek przeznaczonych do wyplatania bransoletek (zawieszki i gumki) w związku z podejrzeniem, iż zawarte w nich ftalany przekraczają dopuszczalne stężenia, które zostały określone w Załączniku XVII rozporządzenia REACH. Łącznie 55% badanych zawieszek i gumek nie spełniało określonych tam wymagań. Towary te nie zostały dopuszczone do swobodnego obrotu.

Wszystkie próbki poddano badaniom laboratoryjnym w zakresie obecności sześciu ftalanów:

- di(2-etyloheksylu) (DEHP)
- dibutyłu (DBP)
- butylobenzylu (BBP)
- di-n-oktylu (DNOP)
- di-izodecyłu (DIDP)
- di-izononyłu (DINP)

oraz zgodność ich stężeń z dozwolonymi stężeniami, zgodnie z Załącznikiem XVII rozporządzenia REACH.

Rozporządzenie (WE) Nr 1907/2006 Parlamentu Europejskiego i Rady z dnia 18 grudnia 2006 r. w sprawie rejestracji, oceny, udzielania zezwoleń i stosowanych ograniczeń w zakresie chemikaliów (REACH) i utworzenia Europejskiej Agencji Chemikaliów, zmieniającego dyrektywę 1999/45/WE oraz uchylającego rozporządzenie Rady (EWG) nr 793/93 i rozporządzenie Komisji (WE) nr 1488/94, jak również dyrektywę Rady 76/769/EWG i dyrektywy Komisji 91/155/EWG, 93/67/EWG, 93/105/WE i 2000/21/WE, zwanego rozporządzeniem REACH

Przedmiotowe działania zostały podjęte we współpracy z Urzędem Ochrony Konkurencji i Konsumentów, który wraz z Inspekcją Handlową, prowadził ukierunkowane na tą grupę wyrobów działania kontrolne. Stwierdzały one pewne nieprawidłowości, które jednak generalnie nie potwierdzały na polskim rynku występowania zagrożenia tymi zabawkami.

Niemniej jednak Służba Celna zdecydowała się na kontynuowanie przedmiotowych działań w 2015 r. Do kontroli typowane są zabawki z miękkiego plastiku. Wynika to z faktu, iż ftalany, czyli estry kwasu ftalowego, obecne są w zabawkach lub artykułach pielęgnacyjnych dla dzieci wykonanych z tworzyw sztucznych, nadając im m. in. większą elastyczność. Dopuszczalne stężenie ftalanów w tych wyrobach to 0,1 proc. w stosunku do masy materiału z dodatkiem plastyfikatorów. Występowanie tych związków w stężeniach wyższych niż dopuszczalne jest niebezpieczne dla dzieci z uwagi na ich negatywny wpływ na gospodarkę hormonalną, w szczególności na rozrodczość.

Kolejną grupą zabawek, która została objęta działaniami ze strony Służby Celnej są zabawki z miękkiego plastiku, które powinny spełniać zarówno powyższe wymagania w zakresie ich składu chemicznego jak również inne wymagania przewidziane przede wszystkim przepisami rozporządzenia Ministra Gospodarki z dnia 5 kwietnia 2011 r. w sprawie zasadniczych wymagań dla zabawek lub ustawy z dnia 12 grudnia 2003 r. o ogólnym bezpieczeństwie produktów. Przykładami takich zabawek są proste zabawki nadmuchiwane (np. duże piłki, nadmuchiwane zwierzątka i baseny), nadmuchiwane zabawki ruchowe przeznaczone do wspinania lub skakania oraz zabawki nadmuchiwane przeznaczone do używania w płytkiej wodzie (małe materace o długości nie przekraczającej 1,2 m), małe łódki, koła do pływania).

Powinny być one stosownie oznakowane (w większości przypadków znakiem CE) oraz posiadać wymagane ostrzeżenia, np. „Do używania jedynie w wodzie na głębokości, na której dziecko wyczuwa dno pod nogami oraz pod nadzorem osoby dorosłej” lub ostrzeżenie „Wyłącznie do użytku domowego” - w przypadku nadmuchiwanych zabawek ruchowych.

Ponadto małe elementy zabawek, które mogą być brane przez dzieci do ust nie powinny zawierać przekroczonych stężeń ftalanów a ich konstrukcja nie powinna pozwalać na łatwe oderwanie małego elementu, który mógłby być połknięty przez dziecko. Nadmienić należy, że sprzęt do pływania i nurkowania przeznaczony do używania w głębokiej wodzie oraz przyrządy od nauki pływania dla dzieci takie jak foteliki do pływania lub nauki do pływania nie są uznawane za zabawki, ale powinny spełniać wymagania ustawy o ogólnym bezpieczeństwie produktów. Zabawkami nie są również produkty przeznaczone do ratowania życia.